

לנכה אשתו. זה עומד בזוית זו ומתפלל, וזו עומדת בזוית זו ומתפללת (יבמות סד). ויעתר לו. לו, ולא לה, שאין דומה תפלת צדיק בן צדיק לתפלת צדיק בן רשע. לפיכך, 'לו' ולא לה.

כב וידחקין בנאי במעהא ואמרת אם בן למה דגן אגא ואזלת למתבע אולפן מן קדם יי: **ויתרצצו הבנים בקרבה ותאמר אם בן למה זה אנכי ותלך לדרש את יהוה:**

כ"ב ויתרצצו. על פרחך המקרא הזה אומר דרשני, שפתם מה היא רציצה זו, וכתב: "אם בן, למה זה אנכי"? רבותינו דרשוהו לשון ריצה, כשהיתה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר, יעקב רץ ומפרנס לצאת. עוברת על פתחי עבודת אלילים, עשו מפרנס לצאת. דבר אחר: מתרצצים זה עם זה, ומריבים בנחלת שני עולמות. ותאמר אם בן. גדול צער העבור. למה זה אנכי. מתאזה ומתפללת על ההריון. ותלך לדרש. לבית מדרשו של שם. לדרש את ה'. שיגיד לה מה תהא בסופה.

כג ויאמר יהוה לה שני גוים בבטנה ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאם מלאם יאמין ורב יעבד צעיר: **ויאמר ה' לה שני גוים בבטנה גוים כתיב, כמו (המז) גאים, אלו אנטונינוס ורבי, שלא פסקו מעל שלחנם לא צנון ולא חזרת, לא בימות החמה**

כג ויאמר ה' לה תרין עממין במעיכי ותרתין מלפון ממעיכי יתפרשן ומלכו ממלכו יתקף ורפא ישמעביד לזעירא:

כג ויאמר ה' לה. שני גוים בבטנה. גוים כתיב, כמו (המז) גאים, אלו אנטונינוס ורבי, שלא פסקו מעל שלחנם לא צנון ולא חזרת, לא בימות החמה

פירוש אשל אברהם - הרב אלאשילי

שהיא הלכה לבית המדרש, ובטח היה זה של שם ולא של עבר, משום ששם היה חשוב יותר, שהיה אבי אביו של עבר (רא"ס).

לדרש את ה' - שיגיד לה מה תהא בסופה - ממענה ה' אליה, אגו למדים שזה מה שדרשה (רא"ס). תורה כג

(כג) ויאמר ה' לה - עלידי שליח - מזה שנאמר "ויאמר ה' לה", ולא "ויאמר לה ה'" פלשון הרגיל במקרא, משמע שהאמירה לא היתה ישירות לה, אלא לשליח נאמר שיאמר לה (לבוש).

לשם נאמר ברוח הקדש, והוא אמר "לה" - מכיון שהלכה לדרוש בבית מדרשו של שם, מוכן שהאמירה היתה לשם.

שני גוים בבטנה - "גוים" כתיב, כמו "גאים" - תהלים צד, ב. בכמה פתבירי ודפוסים ראשונים לא גורסים זה. וברא"ם פתב: "גוים" כתיב חסר וי"ו, ופירושו כמו "גאים", כי הי"ו תבא במקום אל"ף, והוא ענין של שררה וגדלה. כלומר, בנוסף ל"גוים" בפשוטו שהם שני עמים, יש כאן רמז בפתיב שהפונה לשני אנשים מיוחדים שיצאו ממנה.

אלו אנטונינוס ורבי - זה בא מעשו,

מרחם - ממעי אמו הם נעשים וריים להקדוש ברוך הוא, בדרך שעשה עשו, ויתרצצו הבנים בקרבה.

דבר אחר - ילקוט שמעוני רמז קי. מתרצצים - מלשון רצץ, שפירושו לחץ ודחק.

זה עם זה ומריבים בנחלת שני עולמות - כלומר, שכל אחד משניהם אמר: אני אנהל את שני העולמות, העולם הזה והעולם הבא (ספר הזוהר). אכן העולם הזה שייך לעשו והעולם הבא ליעקב, אלא בין שצדיק אוכל פירות מצותיו בעולם הזה, ולעשו אין שום זכות בעולם הבא. על בן היתה מריבה ביניהם (רבי דוד).

ותאמר אם בן - גדול צער העבור - שלי משאר נשים (רא"ס).

למה זה אנכי - מתאזה ומתפללת על הריון - מזה שכתב בלשון הזה, משמע שאין הפונה למה שהתפללה בעבר על ההריון, אלא הפונה שהיתה מתפללת גם אחר שהתעברה, שההריון ימשך ולא תפיל עובריה (באר בשדה).

ותלך לדרש - לבית מדרשו של שם - ממה שאמר "ותלך" אגו למדים שהיא לא דרשה את ה' בביתה אלא הלכה למקום אחר [ומזה שאמר "לדרוש" (ולא "לשאול")]. אגו למדים

(כב) ויתרצצו - ראה רש"י ישעיה מד, כד: "ויצרף מבטן - מאז ויתרצצו הבנים בקרבה היתי לה לעזרה ובחרתיך".

על פרחך המקרא הזה אומר: דרשני - ראה על-דרך זה רש"י לעיל א, א. לקמן לו, ב.

שפתם מה היא רציצה זו - מזה שפתם הכתוב ולא פירש מה ענין רציצה זו שהיתה בבנים אלו, בהכרח צריך לדרשו (נר"א).

וכתב "אם בן למה זה אנכי" - שאם נאמר שרציצה זו היא ככל רציצה (לחץ ודחק) הנהוגה במעוברות, מה זה שאמרה: "אם בן למה זה אנכי"? שמנה משמע שרציצה זו היתה שונה משאר הרציצות של המעוברות, וכיון שהכתוב לא פירש מה היא, וקוים אגו לדרשה (רא"ס).

רבותינו דרשוהו - בראשית רבה טג, ז.

לשון ריצה, כשהיתה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר יעקב רץ ומפרנס לצאת, עוברת על פתחי עבודה זרה עשו מפרנס לצאת - ויש לומר, שלכך נאמר "ויתרצצו" (ולא "וירצו"), לרמוז על שתי ריצות שונות, שכל אחד רץ לבוון אחר. וראה רש"י תהלים נח, ד: "ורו רשעים